

SZARVASI LAPOK

A TÁRSADALOM, KÖZGAZDASÁG ÉS IRODALOM KÖRÉBŐL.

ELOFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELENIK

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési és hirdetési pénzek, egy a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra küldendők. Kéziratok nem adatkak vissza.

Hirdetési díjak:

Egy háromhasábos peticior 5 kr
Kétszeri közlésnél 4 kr
Háromszori közlésnél 3 kr
Többszöri hirdetéseknel engedmény adatik. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Anyilt térbe, minden garmonsor díja 10kr.

A békésmegyei községi kisded- óvó intézetek szabályzata.

I.

Általános elvi határozatok.

1. §. Békésvármegye minden községe, valamint B-Gyula város köteleztetik kisdedóvó intézetet felállítani. Ezen kötelezettség alól a megye bizottsága által csupán azon községek vehetők ki, melyek kellően okadattal kérvényekkel beigazolják azt, hogy kisdedóvó felállítására képtelenek. A nagyobb községekben és B-Gyulán minden 10.000 lélek után egy-egy óvóintézet állítandó.

2. §. A községi kisdedóvó intézetek, a községek jövedelméből, illetőleg a szükség esetén az összes egyenes állami adok után kivetendő pótdából állítatnak fel és tartatnak fenn.

3. §. Magán vagy társulati óvóintézetek létezése, nem menti fel a községeket községi óvóintézet felállításának kötelezettsége alól; ellenben ahol már létezik községi vagy alapítványi óvóintézet, ott csak az 1. §. végpontjában kitett lélek szám arányában állítandók fel óvóintézetek.

A már fennálló községi kisdedóvó intézetek alapszabályzata e szabályrendelethez képest módosítandó.

4. §. A felállítandó községi kisdedóvó intézetek tulajdonosai a községek lévén, ez intézetek igazgatásának joga is, a megye felügyelete mellett a községeket illeti meg, minélfogva ez intézetek czime: községi kisdedóvó intézet.

5. §. A községi kisdedóvó intézetek „Fröbel-elvi szerint vezetettek.

6. §. A községi kisdedóvó intézetei vezetőül csak okleveles óvók, vagy óvónők; ezek segédjeiül pedig csak óvatosan megválasztott dajkák alkalmazhatatnak. Minden óvóintézethez egy, de a szükséghez képest több dajka is alkalmazandó.

7. §. Az óvók évi készpénzbeli fizetésének minimuma szabad lakáson kívül 400 forintba állapítatik meg.

II.

Az óvóintézet igazgatása.

8. §. A megye törvényhatósági közgyűlése a területén lévő községi óvóintézetek ügyeinek vezetésére és ellenőrzésére 5 évenként újból megválasztandó s az alispán elnöke alatt álló 5 tagú bizottságot választ.

9. §. A járási szolgabírák (polgármester) a területükön lévő községi óvóintézetek küllügyeire ügyelnek fel s az ő útjukon érintkeznek a helyi igazgató választmány a megyei felügyelő bizottsággal, hozzájuk terjesztvén fel a többi községi számadásokkal egyidejűleg a számadásokat, költségvetéseket és évi jelentéseket is.

10. §. A községi előjáróság gondoskodik arról, hogy a képviselői közgyűlés a község belső óvóintézet számára legalább 5 tagú igazgató bizottságot válasszon, mely saját kebeléből elnököt választván, az intézet anyagi és szellemi ügyeit intézi, melynek az intézet személyzet közvetlenül alá van rendelve s mely évenként egyszer jelentést tesz a községi előjáróságnak az intézet állapotáról.

11. §. Az óvói állásokat a helyi igazgató bizottság pályázat útján tölti be s a választási eredményt a központi felügyelő bizottsághoz terjeszti be megerősítés végett.

A dajka felfogadásának és elhoesátásának joga a községi igazgató bizottság hozzájárulásával az óvót illeti meg.

12. §. A községi óvóintézetek épületeinek tervrajzai és berendezésük tervezete a központi bizottsághoz terjesztendők be megerősítés végett.

III.

Az óvóintézetek házi szabályai.

13. §. A községi kisdedóvó intézetekbe felvett minden 2-ik évet elért gyermek vallás különbség nélkül és díjtalanul s addig élvezi az óvóintézet nevelés jótételnyét, míg tanköteles korát el nem éri.

14. §. A kisdedóvó intézet nyitva áll télen reggeli 8 óratól 1/2 12-ig és d. u. 2-től 1/2 5-ig; nyáron reggeli 7 óratól 1/2 12-ig és d. u. 1/2 2-től

6-ig. Szünnapok csak az ünnepek és a szombatok délutánjai. Nyári nagy szünetek nem tartatnak; ellenben télen a legkéményebb hideg alatt 1—2 heti szünetet adhat a helyi igazgató bizottság.

15. §. A gyermekeket kísérő cselédeknek a termekbe lépni nem szabad; ezek átadják az óvónak vagy dajkának a kisdedekeket s azonnal távoznunk kötelesek; a hazabocsátásnál pedig kívül varakoznak.

16. §. A községi orvos hetenként kétszer tartozik az óvóintézetet meglátogatni s a növendékek egészségi állapotát megvizsgálni, mely alkalommal észleleteit röviden az intézeti naplóba jegyezni. Járványos idők kezdetén az intézet bezárásáig naponként tartozik a községi orvos az intézetet meglátogatni.

17. §. Az egészségi állapotra az intézeti orvos látogatása alkalmával nyert utasítás nyomán az óvó ügyel fel, ki ha valamely gyermekben betegségét előjelt vesz észre, a kisdedet a dajka által azonnal haza viteli s az orvosnak erről jelentést tesz.

18. §. A szülők és gyámok a dajkák elleni panaszaukkal az óvónál, az óvó elleni panaszaukkal pedig az igazgató bizottság elnökénél jelentkezhetnek.

19. §. Az óvóintézet udvarán ólnak, gödörnek, vagy fedetlen kútnak, s szemét dombnak nincs helye. A kövek és téglá darabok az udvarról elszedendők, az udvarra tiszta homok hordandó, s az udvar egy része befásítandó.

20. §. A kényelmi hely fiuk és leányok számára ellegyen különítve.

21. §. E szabályrendelet 1887-ik év január hó 1-én lép életbe.

Tájékozási függelék

A békésmegyei kisdedóvó intézetek szabályzatához.

I.

A kisdedóvó intézetek felszerelése.

1. Az óvóintézetek felszereléséhez szükségesek.

a) bútorok.

b) apróbb szerelvények.

c.) játékszerek.

d.) szemléltető eszközök és

e.) Fröbel-féle foglalkoztató eszközök, mégpedig úgy az előszobában, mint a játszóteremben és munkateremben.

TÁRCSA.

A Krajczár Marczii baja.

Irtá: CSATKAI IGNÁCZ.

Hej, teremtő atyám! mi minden megtörténik e széles világon! Az árendás szakácsnéja előre megálmodja a nagy jégesőt, a mely két hét múlva csakugyan megjön, átokká téve az Isten-áldást; a Tóth Istók egy sovány huszasért megnyeri a kis lutrit, a Gergely Dénes pedig, — ki tavaly még ur számba ment, ma semmivel se különb az utolsó szellérnél.

Bizony: sok megcsik, minden nap új nap és szegény ember sorsát boldog Isten bírja; csak a jámbor Krajczár Marczival nem történik semmi, mintha megfedkeztek volna róla odafönn. Nem fog rajta az áldás, az marad holta napjaig, a ki volt: földhöz ragadt szegény agglegény. Akár a templom tornya, mely ember emlékezete óta azon egy avult formában mered az égnek.

Fején nem gyakorolja hatalmát a csúfolódó idő, mint más becsületes embernél, nem kopa-zodik, nem őszül; barna homloka se vet ránczokat, — a mi egyébként csak előnyére válik az özvegy Szalajtónéval szemben . . .

Krajczár Marczii daczára az ötven évek, mely fölötté elviharzott, még éppenséggel nem jár vén ember sorban és tulajdonkép nem is lenne kifogása Szalajtónénak, a mért az esküvőt csak egy napra is halassza, ha . . .

Hej! mennyi tenger bajnak a forrása ez az egyvetlen rövid szócska! Szegény Marczii beh-se-

retné elfelejteni, de csak az eszébe ötlük minduntalan. Valami busan rezgő, panaszos hang szólal föl benne ilyenkor:

— Ha valamicskével is több volnál szegény, napszamos embernél, a ki úgy tengeti az életét napról-napra; ha megkeresnél annyit, a miből tisztességesen el lehet tartani azt a jóra való aszszonyt . . . no meg nevelten három árváját! . . .

— Isten látja lelkeket, Örzse hugom, hogy jó szándékkal vagyok. Apjuk helyett apjuk leszek, megböcsültek téged is és megosztom veletek az utolsó falomat.

Sokszor szólt így a nem éppen koros özvegyhez, hamuszürke szeméit kéréleg függesztve rá; de Szalajtóné nem tehet róla, hogy az a „falat” egynek is szükien elég, nem hogy öten osztozzanak rajta.

— Nincs nekem semmi kifogásom a jó akarat ellen, Márton, mindig is tiszteltem kigyelmedet. De lássa, a gyermekeimnek kenyérkereső kell. Hogyha rászánom magamat még egyszer férjhez menni, csak ezek kedvéért teszem.

Ilyen és hasonló izű feleletek végtelenül lehagolták a boldogtalan Marczit. Hétszámra nem latta senki mosolyogni, egy fölösleges szavat nem ejtett: bizony nem csoda, ha egész falu észrevette, hogy valami bántja őt, de nagyon.

Mikor néha napján csupa szokásból, elballag az árendás-korcsmába, ráfanyalodik fél messzel „idei”-re. Két zsemliét is kér hozzá, de mult heteset, — azon aztán elragódik szegény ott a kuczkóban . . . míg a gondolata elröpül amaz egyszerű, alacsony házikóba, mely neki palotával ér fel,

alhoz a jószívű, áldott özvegyhez, a kit már lánykorában megszeretett és a kit most, mikor egyedül áll újra a nagyvilágban, — még százsorta jobban szeret.

Dévjakodó, félig becsipett legények körülveszik s mulatnak szegénynek a nagy szomorúságán, minek okát senki sem tudja. De ki is gyanítaná, hogy ennek a csöndes, hallgató embernek kopott lajblíja alatt érző szív dobog, hogy azokban a kifejezéstelen szürke szemekben az epedő szerelem langja lebeg? No hiszen: járja a boszantás s a csipős megjegyzések egész özőne.

— Talan csak az ötven eszedéit busulsz Marczii komám, a mit hogy elvesztettél? Szólt az egyik, hunyorgatva a többiek felé; nyilván az ötven esztendőt értette.

— Dej'szen nagy lehet a baja — mond egy másik, — nem látjátok, mennyire buzgólkodik az ital körül? És nevetve emelte föl a félmeszelyes üveget.

-- Gyere közénk, pajtás! megteszünk első legénynek!

— Né gyere bizony, eleget legénykedtél. inkább házassodjál meg!

Marczii egykedvűen hallgatta a csufondáros megjegyzéseket, csak az utolsónál emelte föl egy kissé lehorgasztott fejét. És a mint széthordozta bágyadt tekintetét a szobában, az átellenes sarokban egy rongyos alakot pillantott meg. Magyar Gáspár, a bakter fetrengött ott, elázottan a sok jótól. Nem hallott többet a legények agyarkodásából, nem látott többé senkit maga körül, csak ezt az ittas, bódult embert nézte hosszasan, egyre ezt nézte . . .

2. Az előszoba bútorai: egy polezos ruha-fogas (5 frt) egy mosdó asztal (2 frt)

A játszóterem bútorai: támlás padok, melyeknek támlája 0.78 magas üléslapja 0.26 m. magas, szélessége 0.23 0.27 m. (Egy teremre való 25 frt) Egy fali polez (2 frt) Egy fiokos záros szekrény a gyermekek uszonája s magukkal hozott játékszereik elhelyezésére (10 frt) Három darab közönséges szék (3 frt)

3. A munkaterem bútorai: Két munkaasztal. Ez asztalok magassága 0.55 m. szélessége 0.60 m. Az asztalok hossza a terem hosszához alkalmazandó. Egy-egy gyermek részére 0.40 m-nyi hosszú asztalrész számítandó helyül (2 asztal 10 frt.) 25 támlás székeske, melyeknek üléslapja 0.27 m. magas 0.23 m. széles 0.23 m. hosszú, támlája 0.30 m. magas az üléstől fölfelé számítva. Hátsó lábai hátrafelé hajlottak legyenek, hogy a gyermek hátra ne dőljön (80 kr-ával 2.5 frt) Egy munkaasztal az óvo részére 0.58 m. magas 0.50 m. széles és 0.90 m. hosszú, záros fiokkal (5 frt.) Egy íróasztal záros fiokkal (3 frt) Egy üveges szekrény a szerelvények számára (2 frt) Két közönséges szék (2 frt.)

Szerelvények szükségese az előszobában, a játszóteremben és a munkateremben.

Az előszoba szerelvényei: egy mosdótál (60 kr) 4 törülköző (1 frt 60 kr) két fésű (50 kr) egy szivacs (80 kr) vizes edények (1 frt 50) szőr seprű (70 kr) két portörölkő (50 kr) egy vagy több levarrott szalmaszék (3 frt) egy suroló kefe (1 frt) összesen 10 frt 20 kr.

A játszóterem szerelvényei: egy kézi csengő (70 kr) 31 tornapálya 50 cm. hosszú (2 frt) összesen 2 frt 70 kr.

A munkaterem szerelvényei: Egy hálózott fali fekete tábla (35 m hosszú és 0.90 m. széles (5 frt) egy fali óra (3 frt 50 kr) egy főkönyv (2 frt) egy vendégkönyv (2 frt) egy napló (80 kr) íróeszközök (60 kr) egy hegedű (5 frt) összesen 18 frt 90 kr.

5. Játékszerekül szükségese az intézet udvarára és kertjébe: labdák, tekejáték, dob (2 frt 50 kr) kis seprők, gyermek lapát, ásó, gereble, kapa, kosár és 3 talicska (18 frt) s némi testgyakorlási szerelvények (5 frt) hinta kötelek (10 frt)

6. Szemléltető eszközökül szükségese 1. házi és gazdasági eszközgyűjtemény, iparosok szerszámainak némi gyűjteménye, kelme, növény, ásvány, mag és rovar gyűjtemény, melyeket nagyrésztben az óvo maga gyűjthet össze kevés költséggel.

2. Közönségesen ismert állatok gyűjteménye papír gyurmából (10 frt)

3. Schreiber-féle szemlélteti képek, 3 kötet egy kötet 3 frt kemény papírra felhuzva 7 frt 50 kr. kezdetben elég egy kötetnek felhuzása.

7. Foglalkoztató eszközökül beszerzendők.

1. Fröbel-féle I-ső foglalkozási eszköz 1 példányban 60 kr.

2. Fröbel-féle II-ik foglal esz. 1 péld. 50 kr.

3. " III-ik " " " 24 " 5 frt

4. " IV-ik " " " " " " "

5. " V-ik " " " " " " " "

6. " VI-ik " " " " " " " "

7. Körök 24 gyermek számára 18 frt

8. Lerakó pálcikák 24 gyermek számára 9 frt.

9.) Háromszögű lerakó táblák 4-ik szám 24 példányban (5 frt.)

10.) Szilánk 24 gyermek számára (8 frt)

11.) 25 fatábla és fakés az agyagmintázáshoz 2 frt 50 kr

Mikor a sokadalom lassankint elszórtott Krajczár Marczit körül, odavette magát mellé a délczeg Pap János, az „első legény” s addig-addig tartotta szelid, őszinte szóval, biztatással, míg végre megadta magát, elpanaszolta, hogy mi bántja őt oly végtelen nagyon. Mindent, mindent elmondott s aztán így folytató nehéz sóhajjal:

— Hej, János öcsém, keserű annak a fehér kenyér is, a kinek egyetlen egy kívánsága van és még az sem akar beteljesülni.

Pap Jancsi igenlőleg bólintott fejével. Tudja ő már az ilyen sort — magáról. Szerelem, szerelem — sötét verem. Abból pedig nehéz szabadulni. És úgy megtudta sajnálni azt a szenvedő, szomorkodó embert.

— A napszámot soványan fizetik, az erdőirtásban is felkophatik az embernek álla, miből tartanám el ötdmagammat? . . .

És nézte, nézte kérges, napbarnított tenyerét, mintha azt mondaná szemrehányón: gyámoltalan vagy, mért nem tudsz többet megkeresni . . .

Amott a tulsó szegletben nagy riadalom támadt. A szilajkedvű fiatalság körülvette Magyar Gaspárt, a baktort. Ez esztendőn át sohase józan ma sem akar kivétel lenni. Ugy tántorog, úgy inog, mint az „ördög-burú”, melyre fel a gyerek labat tenni. Már annyi ereje sincs, hogy a palackot szájajá emelje, úgy esik oda a görbelabú fenyőasztal mellé, mint a ketté fűrészelt fa s még álmában is bizonyára — iszik.

Odahaza pedig hét apró, mosdatlan gyerek sirdegal, ki az ágyban, kuczkóban, ki az üres láda

12.) 24 palatábla, melynek nem szabad hálózottnak, hanem csak vonalozottnak lenni és egy doboz palavessző 4 frt.

12.) 24 fűzőtü 2 frt.

14.) 24 tűzdelőtű és lemez 7 frt.

15.) Fűzőlapok 100 db. 2 fr.

16.) Az epétőfákhoz egy-egy fűzet minta 1 frt 60 kr.

17.) 24 olló 2 frt.

18.) Színes pamutok és hozzá való tűk 1 frt.

19.) Színek üvegyöngyök 1 frt, összesen 94 frt 20 kr.

VI. Az óvointézetek felszerelési és fentartási költségvetésének rovatai.

A.) Az óvointézetek felszerelésének költség rovatai

1. Bútorok: az előszobában 7 frt, a játszóteremben 40 frt, a munkateremben 60 frt.

2. Szerelvények: az előszobában 10 frt 20 kr, a játszóteremben 2 frt 70 kr, a munkateremben 18 frt 90 kr.

3. Játékszerek 35 frt 50 kr.

4. Szemléltető eszközök 17 frt 50 kr.

5. Foglalkoztató eszközök 94 frt 20 kr.

Összesen: 286 frt — kr.

B. Az óvointézetek rendes évi fentartásának költség rovatai.

1. Óvointézeti helyiség bérlete átlag 200 frt.

2. Óvónő évi fizetése 400 frt.

3. 1 Dajka évi fizetése 120 frt.

4. Tűzdelő a helyiségek fűtésére 30 frt.

5. Nyugdíjintézeti évi adó (1875. 32. t. cz. 29 §.) 12 frt.

Összesen: 762 frt.

6. Megrongált bútorok, szerelvények, játékszerek, szemléltető és foglalkoztató eszközök megújítására a beszerzési ár (286 frt 10%) a 28 frt. Fentartási összeg: 790 frt.

Ezekszerint egy-egy kisdődővointézet a felállítás első évében 1048 frtba vagyis kerek számba 1000 frtba a további években pedig 790 frtba kerül.

B. Gyulán 1886. évi május hó 17-én és folytatva tartott rendes közgyűléséből.

Jegyzete és kiadta

FABRY SÁNDOR, s. k.

megyei I-ső aljegyző.

Ujdonságok.

— **Meghívás.** A helybeli kisdödő egyesület választmánya az egylet javára majalist rendez jun. hó 14-én vagy is Pünkösöd-ünnep másod napján gróf Csáky ő méltósága által e czélra átengedett „Anna” ligetben, s erre úgy a városi mint környék minden rendű s rangú egyénei s családai ezennel nyilvánosan meghívatnak. Külön meghívó nem küldetik. Rosz idő esetén a multság 16-ára az az szerdára halasztatik. Belepti-díj személyenként 30 kr. gyermekek ingyen. Szarvas, máj. 28. 1886. A r e n d e z ő s é g.

— **Főgymnasiun** osztályvizsgálatok. A tanügy iránt érdeklődő közönségnek köztudomására adjatik, hogy a helybeli főgymnasiunban jun. 14-én kezdődnek s junius 21-én végződnek az osztály-

tetején; egy szeletke kenyérral el lehetne valamennyit csittítani... de nincs, semmi sincs a háznál!

A legények nevetve, kurjongatva előránczígálják, lábra állítják a rongyos baktort, ezerféle csintalanságot követnek el vele, utoljára kituszkolják az utcára: kiáltson éjjelt; pedig csak az előbb, hogy estimára harangoztak.

Krajczár Marczit nézi, nézi merev szemekkel ezt az utálatos söpredék-embert; valami megnevezhetlen, keserű érzés járja át minden porczikáját, a kezei ökölbe szorulnak, a melle hevesen zihál és akaratlanul odafenyegtet feléje.

— Te vagy az oka mindennek, te . . .

Pap Jancsi meglepetve, kérdőleg tekint rá, a Marczit meg, mintha megjárd volna attól, a mit mondott, mintha banná . . . de nem, ha már elkezdte, el is mondja. Hátha megkönnyebbül a szive utána?

— Ez az ember vigyáz éjjel a falura? A ki sohase józan, a ki az egyenes uton is felbuklik, mert a bor jobbra húzza, a pálinka meg balra? Ez bitorolja esztendők során át e tisztességes rangot, e nehéz és lelkiismeretes hivatal! Ugyan hányszor teljesíti kötelességét? Hányszor kiállt rendes időben? és hányszor mulasztja el a strázsálast. Miatta mindenkor ellophatnak az egész falut mindenestől. Hanem a fizetését: 12 itcze buzát, egy oktál rozsot, két kenyeret, meg nyolcz váltó garast — ugy-e azt beszedi minden háztól. Igazság ez öcsém? Aztán mégis hogyan nyomorog a családja? Háztól-házra kell annak a szárandó asszonynak járni, ha éhen nem akar vészni, gyerekestől. Megérdemli az ilyen gazdag ember,

vizsgálatok. A részletes terv a fekete táblán a főgymnasiunban közszemlére van kitéve.

— **Leányiskolai** közvizsgálatok. A helybeli társulati leányiskolának elemi osztályaiban jun 21-én, a polgári osztályokkal jun. 23-án fognak az ez évi nyilvános közvizsgálatok megtartatni.

— **Nőegyleti közgyűlés.** A helybel nőegyesület mult vasárnap máj 30-án tartá meg közgyűlését mélt. Csáky Albinné grófnő elnökle mellett. Az ez alkalomra rendkívülieg megtartott gyűlés főtárgyát a leányiskolai társulat folyamodása képezte. Lapunk e folyamodást egész terjedelmében közlé egy hó előtt, s nekünk most jól esik azt az örvendetes hirt közlenünk, hogy a nőegylet egyhangulag ezidőre a leányiskolai társulathoz 200 forintot adományozott. Ha tekintetbe vesszük, hogy ugyancsak ez a nőegyesület pár év előtt a házvételeit 500 forinttal segélyezé, hogy legutóbb saját költségén az iskolának egy varró gépet szerzett: ezen újabb adományával is bebizonyítá, hogy a nevelés ügyét szívén hordja s ezért áldozni mindenkor kész.

— **Villámcsapás.** A szerda- és csütörtök reggeli zivatarok nem vonultak el minden nyom nélkül városunk fölött, a mennyiben a villámterhes felhők méhéből leszábadult egy-két szikra. Szerdán a helybeli vasúti távirtdában okozott egy kis galibát az oda tévedt villám; ugyan az nap Ücsödön is több helyütt lecsapott. Csütörtökön reggel, ugy fél nyolcz óra tájban, rövid időközben egymástán városunkban két helyen csapott le a villám. Az egyik Kepenyés Pál házába, hol — az épenakkor tájt arra felé menő — Moravesik József tanító vette észre a füstöt, s azonnal sietett intézkedni, hogy a lángolni kezdett szarufákat eloltsák; a másik lecsapás a selyemutczai Bakay házba történt a ház lakóinak nagy rémületére. A villám az előszoba falán czikázott át s onnan a konyhába jutott, hol a padláson át kiszabadulván ennek közepén tányér alakban lehántotta a vakolatot. Ugyancsak csütörtökön egy földmives udvarán 5 kis libát sujtott agyon a villám.

— **Ítélet.** Vajgel Mihály lakostársunk a nála végrehajtást eszközölő hivatalos közegnek még a mult évben erőszakosan ellenszegült, miért őt a b.-gyulai törvényszék „hivatalos személy ellen való ellenszegülés” czimén 7 hónapi súlyos börtönrre — 3 évi hivatalvesztésre, — s polgár jogának ugyanani időre terjedő elvesztésére ítélte. Miből az a tanúság, hogy az ember igyekezzék olcsóbban meg tanulni a törvények tiszteletét.

— **Áldozó csütörtökön** 61 magyar nyelven kioktatott ev. confirmandus járult — a szépen sikerült vizsga után az urasztalához.

— **Közébed.** Tatay István érd. főiskolai igazgató a fölötti örömeinek akarván kifejezést adni, hogy egykori kedvencz növendéke, Moeskönyi Jó-

a ki még szent karácsony napján is részeg volt, megérdemli ez, hogy itt a faluban megtűrjék, és megbizzanak benne? Hej János öcsém . . .

Ugy el volt telve szegény Marczit a keserűséggel, hogy alig-alig akart megszűnni a beszéde. Az első legény kezdte érteni a dolgot: Krajczár Marczit baktorságra vágyódik, a meglehetősen fizetésből már jobban eltartathatná Szalajtónét meg a családot.

— Igazad van bátya, tökéletesen igazad! Mért is nem szóltál már sokkal előbb! Mért a mi sok, az sok. Magyar Gaspárt csak azért tűr. a nemes falu, mivelhogy az apja is ebben a minőségben szolgált hűségesen sok éven át. Hanem hiszen majd kinyitjuk a bölcs bírák urak szemét! Kitétetjük ennek az embernek a szűrét, kiadunk rajta, — kidobatjuk. Beválasztunk helyette egy becsületes, mértékletes életű embert! Tudod nem lesz neked se kifogásod a választás ellen!

De jól esett Marczinak a biztatás! Szeretett volna nyakába borulni az első legénynek, úgy köszönni meg a pártfogó jóságát; de csak a kezét szorongatta s alig-alig tudta kinyögni a szót: Köszönöm!

— Olyasmit követünk el még ma éjjel vele, — toldá a szót amaz, — hogy világra szól. Kéig a bíró urnak a két szemé szégyenletében, ha holnap elibe állok, hogy: bíró uram, ilyen ember szolgálja a nemes községet? . . .

Pap Jancsi fontoskodó, vidám arczal távozott a zugból, hogy mindjárt közölje legmeghittebb barátaival a hallottakat, egyszersmind a maga

zsef főisk. tanár. tanári oklevelét megszerezte máj. 31-én szűkebb körű ebédet adott a helybeli kaszinóban, hol a jelenlevők kedélyesen töltötték a gyorsan tűnő időt.

— **Ipariskolai** kövizsgálat. A helybeli, Mihály József igazgatása alatt álló városi elsőfokú ipariskolában az évszázad kövizsgálataok jun. 16-án szerdán d. u. 2—4-ig fognak megtartani és pedig az előkészítő osztálylyal Dankó Samu vezetése alatt a Moeskönyi-, az első osztálylyal Lichtenwerter Antal alatt a Csernák-, és a második osztálylyal Molnár János tanító alatt a Benka-féle iskolákban. Az iparos tanoncok tanügye iránt érdeklődők úgy mint a tanoncztartó iparosok ezennel felkéretnek, hogy ezen vizsgálatot megjelenésükkel megfizetelni sziveskedjenek. Szarvas, jun. 5. 1886. Az ipariskolai bizottság elnöksége.

— **Népiskolai** vizsgák. A szarvasi ág. ev. népiskolák kövizsgálatai most folynak s kedden befejeztetnek. A templomban végbemenő vizsgákon mindig szépszámú közönség van jelen. Az elnöklő körlelkész mellett minden vizsgán jelen van az egyház érdemes lelkészein kívül annak lelkes felügyelője Haviár Dani orsz. képviselő. A vizsgálatok eredménye minden tekintetben megfelel a jogos várakozásnak, úgyhogy különösen a hazai nyelv tanítása körül az eddigi szép eredményeket is fölülmulja a jelenlegi siker. Nemesak a nagyobb iskolák növendékeinél, melyek — a vallást kivéve — minden tárgyat magyarul tanulták, — de a kisebb növendékeknek is, a magyar nyelvben való előmenetele örömmel tölti el a hallgató közönség szívét. Bizton reméljük, hogy ily haladás mellett néhány év múlva itthon lesz minálunk a magyar nemesak szíve, de nyelve szerint is.

— **Találkozás** 10 év múlva. Mindazon egykori iskolatársainkat, a kik 1876-ban a szarvasi főgymnasiumban érettségi vizsgálatot tettek, figyelemzetjük, hogy az akkor megállapított találkozási idő f. évi július 1-ső napjának dél előtt 10 órájára esik, mely napon Szarvason megjeleni adott becsületszavuk is kötelezi őket. Budapest 1886, május 31. Dr. Bácskai Albert, dr. Kuffer Béla, dr. Salgó József.

Az a kis földrajzi vizsga.

Betekintvén e napokban vizsgájára egyik néptanítónknak még pedig annak, ki idáig a magyar tanításban senkinek nem látszott a pálmát oda engedni, úgy találtam, hogy amit ott fiúk a földrajzban felmutattak, előismeretül is károsan kevés; mert ha csak ennyinél maradunk, úgy a fiúk veszélyesen terde alapfogalmakat nyernek a többi közt saját hazájukról, melynek irányában az ily alapfogalmakat egyszersmind az érzületnek is kell hogy alapul szolgáljanak. Így például oly hírtelen történt Magyarországról Európára az átsiklás, hogy midőn a fiúk egy kérdésre feleltek, hogy azt lakják németek, tótok, oláhok, magyarok stb. ott valóban oly benyomást tett, mintha ezzel saját hazájukat akarná definiál-

tervét is megsugta nekik, a mi valami nagyszerű, valami rendkívüli lesz,

A Marci pedig nem ült tovább a kocsmában: kifizette a borát, hogy haza menjen aludni.

Aludni? Hm! mikor ilyen nagy esemény küszöbén áll, a mitől egyszerre boldog, szerencsés lesz, Istenem, de jó lehet boldogságban élni, mikor a gondolata is oly édes. Hej Szalajtóné lelkem! most már nincs gát köztünk, enyém lész te, az enyém...

Dehogy tudott volna aludni; a világ minden kincseért sem! Hanem egyszerre csak elkezdett valami gondolat zsiibongani az agyában, attól elkomorodott, fadni kezdett... minden izma remegett... Teremtő Isten! mit tesznek a bakterral? Ej a bakter nem érdemel sajnálatot! részeges, alávaló ember! Hanem a családja? az a halvány beteg asszony, azok az apró síró-rívó gyermekek? Ha Magyar Gáspárnak kiteszik a szűrit, ezek éhenhalnak, emigy is csak kegyelemfalat, a min tengődnek. Majd eljönnek hozzád, Krajczár Marci, betegem, kiaszottan, mint az árnyékok, — eljönnek koldulni ajtódra. Nem szólak, de te majd leolvashatod beesett arcukról a magad bűnét: miattad éhezünk, koldulunk, te turtad ki a mi apánkat a helyéből! Jól esik majd ez neked? El tudod viselni a lelkeken?...

Nem olyan szíve van Krajczár Marcinak! A más vére árán dehogy kell neki az üdvösség. Nehéz a lemondás, de mikor vétkezni még nehezebb!

Egyet gondol, magára kapja öltönyét s hír-

ni, s nem, mint utóbb a tankönyv nyomán is felmutattak előttem, Európa lakosait felsorolni. Eme tulkevesre fejeztem ki aggályomat, mely utóbb némely körben port vert, de nem hazafiatlan irány miatt; és csakis azon egy férfira nézve, talán mert éppen ettől az előző hír többlet engedett várni. Egészben véve csak gratulálhatni népiskoláink haladásához a magyar tanításban:

TATAY ISTVÁN.

Egy visszautasított állhír.

Főgymnasiumunkhoz (hisz talán már úgy sem lesz titok), alapítóját a tank. főigazgató ur által itt végzett látogatásokra, a minister f. év február 14-ről kelve, a püspöki hivatal után bizonyos észrevételeket bocsátott, melyek az iskola helyiségeire, felszerelésére, — tanári bizonyítványokra vonatkoznak. — s melyekre, engedelem mellett, annyival inkább helyén láttam betekinteni, mert hisz azok lényegileg oly fejleményeket érthetnek, melyek volt igazgatói ténykedéssel függnek össze, nem zárva ki részéről az erkölcsi felelősséget. Van azok során végül egy paradox vádpont, mely gymnasiumunknak minden gyanún felül álló hazafias irányával és abszolút magyar jellegével viszonyítva — mondhatni — alig bír értelemmel. A vádpontot, bár reája már az igazgatóság a maga helyén illően megfelelt, mint olyant, mely miatt egy személyes kérdésben felszólalni egy nem kevésbé paradox hír (ha tetszik — interpelláció) által provokáltatom, szóval szóra kívírom a mint következik: „Egy párban a VIII. oszt. nagy dolgozatok közül oly kifejezések fordulnak elő, melyek a magyar hazafiság eszméjének az ifjuság lelkében meggyökerezése elleni munkálkodás eredményei gyanánt tűnnek fel.”

Nohát maga a ministeri leirat azt vallja hogy a ministeri megbízott, olvasván két VIII. évi tanulónak (vajon melyik évbeli s mi nevű tanulóknak) valami dolgozatait, ezekből magyar haza ellenes munkálkodás nyomait olvasta ki: mit hogy a minister csak amugy költött volna, ha már magában véve sem feltehető, úgy még kevésbé tekinthető olybá azok részéről, kik ismételve halibatták a tanárok egyikétől említett, hogy előtte egy pár dolgozatra valami ilyes megjegyzést B. főigazgató ur még 84-beli íttékor oda vetett volt. Én tehát álmomban sem szagláltam volna itt valami denunciatóit, melyet valaki főgymnasiumunk ellen akár a ministeriumnál akár a főigazgatónál elkövetett volna; de e helyett úgy láttam, hogy az a megbízott, ki a ministernek eme jelentést tette, egy inkább látszó mint valót alából következtetve, felettébb alanyilag és igazságtalanul ítélte, — s épp' azért joggal követelheté igazgatóságunk az inkriminált passusok és ifjak közelébb leendő meghatározását, miáltal a sérelmes nagy állítás kellő mérsékre szállítatnék le. Mi engem illet, én a szarvasi gymnasium életével egyéni életemet, s annak becsületevel saját becsümet azonítom. Két éve lesz, hogy az igazgatói gondot magamról el — hatalmasabb vállakra háritottam: s közelben távolban nyugottan hivatkozhatom minden igaz lelekre, hogy tölem azóta csakis örömmel és lelkesedésnek hangja volt hallható a felelt, hogy intézetünk páratlan ntódom alatt a legkorrektebb irányban emelkedettebb szelleméletet fejt ki, mint saját koromban. Aztán annyiszor bántatva félreértések és balmagyarazatok által édes magam, vajlon engedtem-e

telenében ott terem a korcsmban az első legény mellett.

— Mást gondoltam, te János! ne bántások ezt a nyomorult ferget. Ugy-e nem bántjátok?

Annyi érzellemmel beszélt, szeméi oly különös fényben égtek, hogy amaz meglepetve nézett rá.

— Micsoda? Te megbántad, a mit mondtál! Azaz, hiszen nem mondtál te semmi olyasmit, én lestem el a gondolatodat!

— Ne, ne bántások, — esdekelt tovább — ne eitsetek semmi csufaságot rajta! Ugye szót fogadsz édes szolgám?

Pap János nem tudott felelni. Csak nézte, csodálkozó bámúló tekintettel ezt a különös embert.

Hát ilyen szívek is vannak?

Ebben a rut, önző világban, a hol egymást falják az emberek, a hol egymást lökdösve, taszítva iparkodik mindenik első lenni: akad egy önzetlen lélek, a ki lemond egyedüli, legtorróbb vagyáról, mikor már éppen teljesülni látja, — csak azért, mert boldogságát csakis mások romlása árán szeresheti meg! Így pedig nem kell neki,

— Igérd meg nekem, fogadd becsületedre hogy nem lesz bántódása! Esdekelt Marci.

— Igérem, esküszöm, — felelt megindultan a dőlczeg fiú. És mintha fényes napba nézett volna, melynek vakító tűzét a szem ki nem állja, — félrefordult; tudja Isten mit érzett e percben?

A ragyogó nap, — Krajczár Marci szíve volt.

meg viszont magannak olyasmit, a mit a legrosszabb nyelv is denunciatóknak bérálhasson? Arról nem is szölok, hogy a t. kormánnyal vagy bármi című közgeivel nem vagyok szerencsés vagy méltó leg-távolabbról is érintkezésben lehetni. Ezekből, — nem! de általában ismerve engemet s a multtal önelégült becsüzetemet, mérje meg bárki nemes szívével, mennyire érezhettem az állhír velem lett közlésekor Eötvös ama mondásának jelentését: „Mindennek van határa, csak az emberi alávalóságnak nincs határa!” Tegnap ugyanis azt a leleplezt tette valaki irányomban, hogy „enfelölem szélitiben azt hirtelik, hogy a gymnasiumunk ellen emelt hazafiatlansági vádnak én volnék közvetlen vagy közvetett forrása”, volt is rám annak első benyomása. Szabadjon itt nyilvánosan minden elfoglaltan olvasóm ítéletére biznom annak eldöntését, ha azt, ki ily — bár önképtelenségében összeomló — rágalmat forgalomba tenni merészelt, beteges képzelődőnek illik-e inkább tartani, vagy rozlelkű hazugnak? Egyébiránt, azzal zárom, hogy a szarvasi közérzület talán még nem is éppen tisztán személyes ügyet lát abban, midőn tiltakozunk oly mendemonda ellen, mely alulirott nyugalmanak zavarására szolgál.

TATAY ISTVÁN.

Gazdaság, ipar és kereskedelem.

Néhány szó a békésmegyei szarvasmarha-tenyésztés állapota és javításáról. (Felolvastatott a M. Övári m. kir. gazd. ak. gazdasági együletének f. évi máj. 22-én tartott szakgyűlésén.) Irtá Reck Géza.

Ha széttekintünk a magyar kis birtokosok és a pór nép között, ha éles szemmel vizsgáljuk a bérlok vagyoni állapotát, azon szomorú meggyőződésre jutunk, hogy úgy az első, mint az utóbbiak nagy része folyton szegényednek és rohamosan haladnak a bukás örvénye felé.

S e szomorú állapotok fő oka abban keresendő, hogy a magyar gazdák nem tudnak megbárátkozni, nem tudják követni ezen fontos tételt „Hozunk helyes arányokat gazdaságainkban”, melyet pedig ma minden gazdának, ki existenciáját fenn akarja tartani, jellege gyanánt kell felállítania.

Sajnos, hogy ezen elvet főleg a békésmegyei gazdák mellőzik, és az egyoldalú, a gazdát semmiképp sem biztosító gabona termelésre fordítván fő figyelmüket, a szemes és kereskedelmi növények termelésével keletkező állattenyésztést nem hoznak kapcsolatba s így az állattenyésztésre, de különösen a szarvasmarha tenyésztésre oly kevés gondot fordítanak, miszerint bátran mondhatjuk, hogy az évi termés egyedüli pénzforrásuk, jólétük egyedüli alapja.

Ezen egyoldalú gazdálkodásnak azon szomorú következménye volt, az utóbbi években, hogy amikor a gabona rossz ára, mostoha időjárás és a talaj termő erejének helytelen konserválása miatt a gabonatermelés egy pár évig rosszul jövedelmezett, azok, kik csupán ezen jövedelemre voltak utalva, majdnem a bukás örvényébe jutottak.

S mindannak daczára, hogy ezen évek az egyoldalú gazdálkodás helytelenségét eléggé bebizonyították; mindannak daczára, hogy ezen évek megtanítottak, hogy az egyoldalú üzletalap kevés és helytelen, gazdáink a mezőgazdaság előmenetelének legbiztos bb alapját, a szarvasmarha tenyésztést nem tudják eléggé méltányolni, s ha egyáltalán fognak is állattenyésztéshez, akkor is inkább a ló és a juh tenyésztést üzik.

(Vége köv.)

Nyilttér*)

A szülők figyelmébe.

Egy két nap múlva bevégeződnek a vizsgák; s a gyermekek egy része, tanyára mennek s a másik része, s tán jó nagy része, különösen az iparosok gyermekei itthon maradnak, — s szokás szerint felügyelet nélkül munka hiányában a nyári időt az utcákon töltik sokszor veszedelmes játék közt. — Miből a szülőkre sokszor aggodalom s kellemetlenség származik, a gyermekek pedig rendszeren ez idő alatt elfelejtik azt, a mit egy éven át kis fejcskéikbe szedtek össze. Ez okból, hogy részint a szülők gyermekeik holléte felől megnyugodva legyenek; részint, hogy a gyermekek a nyáron át is tovább képeztesse nyári iskolát nyitok, melybe tanítványul befogadok 6 éves kortól kezdve 11 éves korig mindkét nembeli növendéket 1 frt tandíj előleges lefizetése mellett egész nyárra.

A tanítási nyelv tisztán magyar!

A beiratás mai naptól a szarvasi juniusi vásárig tart.

Az érdeklődő szülők kéretnek alulirothoz fordulni.

Szarvas, 1886. junius 5.
BOROS MIHÁLY,
ev. tanító.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Mihály József Főmunkatárs: Bolygó.

H I R D E T É S E K.

SALGÓ-TARJÁNI

TÖMÖR (darabos) és KOCZKA-SZÉN.

A közeledő cséplési időny alkalmából ajánljuk a t. cz. gazdászoknak

LOCOMOBILGÉPEK FÜTÉSÉHEZ

legjobb sikerrel alkalmas és évek óta elismert

tömör- darabos és koczka-szenünket

kivánatra minden vasuti állomásra szállítva és legolcsóbb árak mellett.

SALGÓ-TARJÁNI KŐSZENBÁNYA-RÉSZVÉNY-TÁRSULAT

BUDAPESTEN, JÓZSEF-TÉR 12. szám alatt,

10-4

Az igazgatóság.

FARKAS MÓR

ráncoz-eszima és cipő-árak gyára Kicsinyben és nagyban „a vadász es. mához” Budapest, Király-utca 44. sz.

Van szerencsém n. é. vevőimnek tisztelettel tudomásukra juttatni, miszerint az eddig kis-újsá-utca 7. sz. alatt létezett cipő-árak gyárat és gazdagon felszerelt lábber-árak gyári raktáramat nagyban és

Kicsinyben Király-utca 44. sz. a-tt nyitottam meg, mely akkora-akkorommal bátorodom előnyösen ismert

Uri-, női- és gyermek-lábbeli

gyártmányaimat ajánlani Készítményeim elegáns kivitel tartóság és mint az alább közölt részletes árszabály mutatja, jutányosság által tűnnek ki.

Cipő-árak hölgyeknek:

Fin. lastig cugostopán 3.-	Regatta-cipők finom
zergebőrből . . . 3.25	laszingból . . . 2.20
kidből . . . 4.-	fin. zergebőrből . 2.50.
lakkbőrrel . 4.-	vázon tonrista drapp . 2.50.

Cipő-árak urak részére:

Jó vichsbőrből . . . frt 3.20	Kid borjúbőr fejezéssel 4.50
Mainzi borjúbőrből . frt 4.-	lakkbőrrel . . . frt 5.-
Zergebőr regatta frt 3.50.	Pincécipők laszingból vagy zergebőrből frt 2.50.

Gyermekcipők 1 fittől fölfelé, női komotcipők frt 1.20-tól, fölfelé, ráncoz-eszima 2 fittől fölfelé valamint a többi árak is a legjutányosabb ár mellett.

FARKAS MÓR

Cipő-árak-gyára, Budapest király-utca 44. sz.

Videki megrendelések pontosan teljesíttetnek és a nemtetsző árak készséggel visszacsereztetnek. 6-3

919. - 1886.

Arverési hirdetményi kivonat.

A szarvasi kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az orosházi fakarékpenztlár végrehajlatónak özv. Szarka Jánosné szül. Benkő Juliánna úgy is mint kiskoru gyermekeinek gyámja és Szarka János végrehajlatást szenvedők elleni 350 frt töke követelés és járulékaí iránti végrehajlati ügyében a b-gyulai kir. tvszék a szarvasi kir. jbiróság területén levő Öcsöd községben fekvő az öcsödi 1610 sz. tjkvben foglalt özv. Szarka Jánosné, Szarka János és kiskoru Szarka József, László, Juliánna, István és György nevén álló A + 1. rsz. a. 878 hrsz. 445 □ öl beltelkes ház és + 2 rszám a. 879 hrsz 40 □ házi kéntre az árverést 328 frtban ezennel megállapított kikiállási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886. évi július hó 1-ső napján délelőt 9 órakor Öcsöd községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiállási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok hecsárának 10 % vagy is 32 frt 80 kr. készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. jbiróság mint tkvi. hatóság Szarvas, 1886. ápril 22-ik napján.

Kontur József,

kir. járásbíró.

Öltönykelmék

csak tartós gyapjuból, középtermű férfi számára
3.10 méter { 4.96 frt jó gyapjuból
8 - „ jobb gyapjuból
egy öltönyre { 10 - „ finom gyapjuból
12.40 „ egészen finom gyapjuból

Utazsi plédék darabja 4, 5, 8 egész 12 frt. Igen finom öltönyök, rabravaló, felöltő, kabát- és esőköpenyeg-kelmék, loden, commis, kammgarn, chevots, tricot, peruyien, dosking szöveteket ajánl

Alapítva Stikarofsky János - 1866. - gyári raktár Brünben.

Minták bérmentve. Minták a szabó urak számára bérmentellenül. Utánvételi küldemény 10 frton felül bérmentve. Állandó raktáram van 150.000 frtot o. é. meghaladó értékben és természetesen, hogy az én világüz. etemnél sok maradék (Rest) 1-3 m.nyi hosszúságban található, én pedig kényeszerive vagyok az efféle maradékokat melyen leszállított árakon elfesérelni Oly kis maradékokból mintát lehetetlen küldeni. Ellenben oly maradékok, melyek nem tetszenek, kiesereltetnek, vagy visszaküldetik a pénz (Megjegyzem, hogy más firmák maradékokat szinte becsereztetnek, talán még rosszabb kelmével, azonban a pénzt vissza nem küldik.)

Nem szállítoképes és szídelgő firmák utánzásai következtében arra érzem magamat utalva hogy a hirdetést abba hagyjam, felhívom azért t. megrendelőimet, hogy szilárd fizetemet emlíszetükben tartsak, a szükség esetén becses megrendeléseikkel, melyekre mindég a legnagyobb figyelemmel leszek, megtiszteljenek.

Levelezünk német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven. 20-15

Értesitem a n. é. közönséget, hogy nyári időnyre nálam hidegfürdő különféle zuhanykészülékkel naponta vehető.

Hölgyek részére délután.

Férfiak részére délelőt.

Egy fürdés ára 15 kr.

Tisztelettel

3-3 Robicsek Károly.

Magyarország leghíresebb s legszén-savdúsabb ásvány vize, a

SZOLYVAI

mely savanyúvíz, borral vegyítve, a legkellemesebb tündítő italt nyújtja; gyomor- és idegbajokban gyors és kitünő segelyt ad; tüdő-, hörghántalmaknál, húgycsőhólyag hurutoknál és járványos betegségek alkalmával kitünő gyógyszer képez, - mindenkor megrendelhető

MARSALÓ KÁROLY

munkácsi uradalmi ásványvízberlőnél Nyiregyháza: s kapható jelesb gyógyszerárakban, fűszerkereskedésekben és vendéglőkben is.

A legjobb és legszebb HARMONIKÁK és minden Hangszerek csak Trimmel W. & Co. Bécs 30-23 VII. Kaiserstrasse 71 Harmonikák és hangszerek árjegyzéke kívánatra ingyen és bérmentve.

BUDAPEST, KOTZÓ PÁL üllői-ut 18. sz.

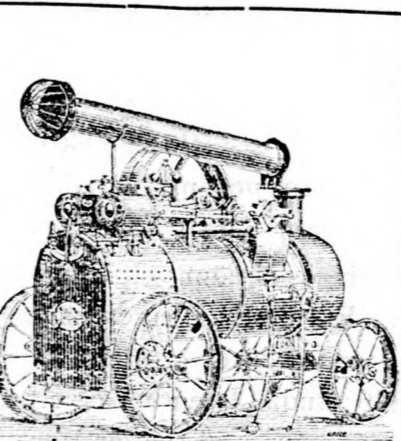
A J Á N L J A:

Legujabb kitünő szerkezetű s szilárd anyagból készült gépei.

!! Különös figyelemre méltók!! R. GARRETT & SON R. GARRETT & SON

Compound gőzmozgonyait kitünő gőzmozgonyait könnyen hoz elérhető, kiváló szilárd, tartányok nélkül hajított fedelű tűzszekrényvel

40% tüzelőanyag takarítással Olcsó árak

Legjobb s legujabb szerkezet. szilárd anyag, tartósság egy évi jótállás

!! Különös figyelemre méltók!! R. GARRETT & SON JÁRGÁNYCSÉPLŐI

világhírű cséplői, tisztító szerkezet és a nélkül kapcsolatban Kotzó-féle szab. harangjárgányokkal

szab 4-szer fordítható acél dobsi-nyakkal. Többet és jobban dolgozni egy gyártmány sem képes. stb. s b. 6-5

Kedvező fizetési feltételek.